

Heti gazdasági figyelő (2023. június 2.) - HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

Lassul az infláció Horvátországban

Az első becslések szerint a májusi infláció ugyan 7,9%-ra csökkent, ugyanakkor a kiskereskedelmi árak – főleg az élelmiszerárak – sokkal nagyobb mértékben növekedtek az idei évben (14-15%). A lakosság negatív infláció-érzetét a tavalyelőtti 2,1%-os, valamint a tavalyi 10,8%-os infláció összesített hatása okozza. Mivel a munkaáltatók jelentős hányada nem tudta béremelésekkel követni a tavalyi és az idei fogyasztói árnövekedést, a lakosság többségének vásárlóereje az elmúlt három évben egy ötödével csökkent. A horvát Állami Statisztikai Hivatal adatai szerint a bérek jelentősen, 11,9%-kal növekedtek tavalyi év májusához képest, de az inflációt számításba véve ez csak 1,1%-os reálnövekedést jelent. A helyzet még kedvezőtlenebb, ha csak az élelmiszerek és italok árát vesszük figyelembe, melyek ez év májusában 13,5%-kal voltak magasabbak évközi szinten, és Horvátországban a háztartások kiadásaiiban az élelmiszerek és az italok rendkívül magas részarányban szerepelnek. Ebből arra lehet következtetni, hogy a horvát lakosság nagy többségének életszínvonala drasztikusan csökkent, ami középtávon negatív hatással lehet a fogyasztásra, az általános gazdasági helyzetre és a költségvetés stabilitására is.

Burgonyahiány van Horvátországban

Drasztikus méreteket ölt a burgonyahiány Horvátországban, ugyanis a tavalyi termés elfogyott, az idei burgonyából pedig nincs elegendő a téli szárazság, illetve a múlt havi árvizek miatt. Ezek következtében a kereskedelmi láncokban hiánycikké vált a burgonya, az idei dalmáciai és hercegovinai újburgonya ára pedig a piacokon elérte a 2 euró/kg-t. A hazai termelők szerint a tavaszi burgonyahiány már hagyományosnak mondható, valódi oka pedig a hazai termelés hosszú évek óta tartó esése. A kereskedelmi láncok dömpingárainak köszönhetően a horvátországi burgonyatermelés veszteségesse vált, emellett az EU által támogatott tárolási feltételek nagy befektetéseket igényelnek, amelyekre csak kevés termelő határozza el magát.

Vállalati hírek

A Podravka 5 M eurót fektetett a szlovén Žito leányvállalatába

A Podravka Csoport befejezte az első jelentős beruházását, amelynek során egy 5 M euró értékű új kenyérgyártósort hozott létre a szlovéniai Žito leányvállalatához tartozó Vič nevű pékségben. Az óránként 2.400 darab kapacitású, korszerű automatizált kenyérgyártósort júniusban helyezik teljes üzembe, míg az első termékek forgalomba hozatala 2023. július második felében várható. Martina Dalic, a Podravka vezérigazgatója elmondta, hogy további beruházások vannak folyamatban a maribori pékség korszerűsítésére 10 M euró értékben, beleértve egy új automatizált gyártósort és a fagyasztott termékek tárolási kapacitásának bővítését.

Tőzsdére lép az ENNA csoport

Az ENNA Naturalis Csoport, a mintegy 1 Mrd eurós tervezett befektetéseihez szükséges tőkét, tőzsdére lépéssel tervezi biztosítani, és ennek érdekében megkezdte a részvénykibocsátási előkészületeket (IPO). A tőzsdére lépéshez – amit az elkövetkező öt évben tervez megvalósítani a

vállalat –a Csoportból ki kell válnia az Első Földgázipari Vállalatnak (PPD), amely az ENNA eddigi fejlődésének egyik kulcsszereplője volt. Igaz, hogy a PPD az ENNA Csoport összbevételének több mint felét adja (tavaly pl. 4,4 Mrd eurót a 8 Mrd eurós összbevételből), a földgázipari vállalat bizonyos terhet is jelent a Csoport számára a pénzügyi piacokon. A tőzsdék ugyanis, a hagyományos energiahordozókkal és energiával kapcsolatos üzleti tevékenységre nem néznek jó szemmel. Emellett a tőzsdére lépés alapfeltétele a vállalat átminősítése részvénytársasággá, ugyanis az ENNA Naturalis jelenleg korlátozott felelősségű társaságként működik. Pavao Vujnovac, az ENNA Csoport egyedüli tulajdonosa sokáig ellenezte a tőzsdére lépést, azonban a vállalat tervezett tőkeigényes projektjei miatt most ez a lépés szükségessé vált.

Regionális hírek

Vukovár-Szerém megye a horvátországi kivitel élvonalában

A horvátországi megyék több mint fele több árut exportál, mint amennyit importál. Ezen közül kimagaslóan jó eredményt ért el a Vukovár-Szerémség megye, amely 2022-ben 11,5-szeresére növelte kivitelét a 2021. évi exporthoz viszonyítva, és ezzel Horvátország egyik legfontosabb kiviteli területi egységévé vált. Az Állami Statisztikai Hivatal (DZS) adatai szerint a 24,1 Mrd euró értékű teljes országos kivitelből a Vukovár-Szerémség megyére 1,36 Mrd euró értékű export jutott, ami nem meglepő, ha tudjuk, hogy Vukováron van az Első Földgázipari Vállalat (PPD) székhelye. Azt, hogy mennyire fontos a földgáz-kivitel szerepe a megye teljes exportjában, jól mutatja az adat, hogy 997 M euró esik erre az ágazatra (2021-ben 22 M euró), a megyei feldolgozóipar exportjának összértéke 252 M euró (2021-ben 196 M euró), míg a mezőgazdasági termékek 36 M euróval szerepelnek.

Energetikai hírek

Horvátország energiaszükségletét tavaly 53%-ban behozatalból elégítette ki

Ahhoz, hogy Horvátország 2030-ra függetlenné váljon az energia behozatalától, 2.500 MW összteljesítményű naperőmű üzembe helyezésre van szükség, melyek évente 3 TWh villamos energiát lesznek képesek termelni. Ivo Milatic, a Gazdasági és Fenntartható Fejlődési Minisztériumi államtitkára szerint, az ország Energiastratégiájában kitűzött célok 2030-ig meg fognak valósulni, és Horvátország villamosenergia importőrből, energiaexportőrré válik majd. Ehhez kulcsfontosságú a megújuló energiaforrás-kapacitások fejlesztése, elsősorban a napenergia hatékonyabb kihasználása. A Gazdasági Minisztérium 2021. óta 89 energiatermelési projekt megvalósítását hagyta jóvá, amelyeknek összteljesítménye 2.455 MW.

Ezek közül 75 projekt vonatkozik a napenergia felhasználására, 1.313 MW összteljesítménnyel. A rövidtávú cél, hogy 2024 végéig az új naperőművek összteljesítménye elérje az 1.500 MW-ot. A naperőművek részesedése a horvát villamosenergia-gyártók összteljesítményében egyelőre 1% alatt van, de a vállalatok és a polgárok 250 MW beépített kapacitással rendelkeznek, ami havi szinten 20-30 MW-al nő, és jövőre eléri a 600 MW-ot. Horvátország energiaszükségletének mintegy 30%-a származik behozatalból. Ha ebből levonjuk a krskói atomerőműből származó energiát, akkor ez kb. 20%-ra csökken. Kedvezőtlen körülmény, hogy a vízierőművek magas részaránya miatt a behozatal szükségé a nyári hónapokra esik, amikor az villamosenergia a legdrágább. A tavalyi szárazság miatt, Horvátország energiaszükségletének 53%-a származott behozatalból, ezen felül, magasak voltak a földgázárak és a villamosenergia 15%-a a krskói atomerőműből származott, ellentétben 2021-el, amikor az ország villamosenergia-szükségleteinek csupán 10%-át fedezte importból. Az Európai

Bizottság három javaslatot tett Horvátország energiaátalakulásához. Az első, hogy a megújuló energiaforrások gyorsabb fejlesztésével csökkentenie kell a fosszilis üzemanyagoktól való függőségét. A második, hogy be kell fejeznie a jogi keretek meghozatalát a naperőművek építéséhez szükséges engedélyek gyorsabb megszerzésének érdekében. A harmadik pedig, hogy Horvátországnak korszerűsítene kell az energiaszállítási hálózatát, amelyek összekötik az északi és déli országrészeket.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb